

Děti si dokážou obraz samy dotvořit v hlavě

Školka je místo, kde děti tráví podstatnou část svého života. A to, co je ve školce a kolem ní, je jednoznačně formuje. S Alžbětou Moravcovou a Markétou Knorovou jsem si povídala o jedné školkové zdi i o tom, jak můžeme sami formovat své vnímání estetiky toho, co je kolem nás.

Co vás přivedlo k tomu vyzdobit zeď právě u mateřské školy?

Markéta: Byla to vlastně trochu náhoda. Paní starostka Zdib hledala někoho, kdo by jim pomohl zkulturnit prostředí parkoviště mateřské školy. Přišlo nám to jako dobrý nápad. Mohly jsme si vyzkoušet ilustraci i ve velkém měřítku.

Alžběta: S Markétou jsme už na několika projektech spolupracovaly a vždycky nám to šlo moc dobře. Z další příležitosti jsme byly nadšené, těšily jsme se, až na tom budeme pracovat.

Zeď je poměrně velký prostor. Jak se postupuje, pokud se člověk rozhodne vyzdobit si podobný podklad?

Markéta: Během studia na Sutnarce jsme si vyzkoušely i desetimetrové kresby, takže už jsme měly trochu zkušenost s velkým formátem. Klíčová je myslím příprava, kterou jsme strávily hodně času. Vytvořily jsme si šablony a celý motiv jsme si připravily v klidu doma, pak teprve jsme obrazy přenášely na samotnou zeď.

Alžběta: Práce na šablonách nám zabrala zhruba 90 % času. Tohle je práce, která je vrostlá do hotové zdi. (usmívá se) Šablony jsme pak musely vyhodit. Když jsme ale na místě viděly, že příprava kompozičně nesedí, samozřejmě jsme s tím pracovaly. Nejnáročnější bylo řešit počasí. Pořád jsme sledovaly různé weby s předpověďmi.

Zvolily jste Ezopovy bajky. Proč?

Alžběta: Chtěly jsme, a bylo to i přání zadavatele, aby výsledek byl edukativní. V Ezopových

bajkách se objevují zvířata, což je téma pro děti atraktivní, obrazy zvířat mohou fungovat i samostatně. A zároveň jsme si myslely, že pak učitelky vezmou děti k malbám a budou jim vyprávět jednotlivé příběhy, které jsou součástí všeobecného kulturního fondu. Zároveň jsme měly přímo v těch malbách interaktivní prvky.

Markéta: Chtěly jsme do maleb zapojit i nějaké bludiště, které by si děti mohly procházet prstem, nebo třeba poznávání zvířecích stop nebo not. Aby zeď nesloužila jen jako estetický prvek, ale zároveň měla i vzdělávací rovinu.

Alžběta: Líbila se nám představa, že si děti budou ve školce prohlížet obrazy z bajek, a pak jako velké, když se s bajkami setkají znovu, si řeknou: „Tohle jsme viděly ve školce.“ (Alžběta s Markétou se smějí.)

Měly děti možnost pozorovat, jak se zeď jejich školky mění, nebo přišly až k hotovému?

Markéta: Původní plán byl, že by děti přišly až k hotovému. Zjistily jsme ale, že to časově nestihneme, a nakonec se nám zalíbila myšlenka, že by děti sledovaly, jak zeď průběžně vzniká. Děti za námi chodily, ptaly se, co na ní bude. Jeden chlapec nám třeba navrhoval, aby tam byly létající skleničky. (A tady se smějeme všechny tři.)

Alžběta: Obě možnosti, nechat děti pozorovat proces, či jim umožnit přijít až k hotovému, mají něco do sebe. Původně nás docela nadchlo, že by děti přišly po prázdninách a čekalo by

na ně překvapení, ale když jsme viděly, jak si obrázky představují, dřív než tam jsou, stala se z toho práce ještě zábavnější.

Markéta: A také jsme měly zpětnou vazbu od dětí, které se odvážily přijít. Chodily a ptaly se, jak to, že to ještě nemáme hotové, a podobně...

Prostředí, ve kterém se dítě nachází, hraje velkou roli. Jaká estetika je vám v takovémto prostoru sympatická?

Alžběta: Mně se líbí především přírodní věci, hlavně se vyhnout umělé hmotě. A pokud bych mluvila o malbě, líbí se mi, když s sebou nese nový nápad, jedinečný přístup, který se vnese třeba na nějaké hřiště nebo do jiného veřejného prostoru. Když je vidět, že předlohou není jen nějaký zkopírovaný obrázek z internetu nebo stokrát opakovaný motiv.

Markéta: Řekla bych, že děti dobře přijímají věci, které nejsou úplně dořečené. Obraz nemusí být úplně konkrétní, zvíře nemusí mít vymalovaný každý chlup, což dává prostor tomu, aby si děti mohly obraz samy dotvořit v hlavě, najít si věci, které tam vidí. Třeba právě na té zdíbské zdi je obraz býka, ve kterém je bludiště. Přišel k němu chlapec a říkal: „Tati, a to jsou stěva?“ A tatínek přitakal... Přišlo nám zábavné, že děti vidí v malbě i věci, které tam vlastně nejsou. A když bychom mluvily o prostředí, které se mi pro děti zamlouvá, přijdou mi dobré třeba lesoparky, hřiště, která jsou součástí přírody. Když vidím celá vyplávaná hřiště, přijde mi to jako umělý svět, odtržený od reality.

Alžběta: A proč pak chodit ven, když to venku vypadá jako uvnitř...

Obě studujete Sutnarku. V čem je podle vás hodnota výtvarného vzdělání? Někdo si může přece říct, že to je nepraktické...

Markéta: Podle mě je dobré, že během studia může probíhat diskuse s pedagogem, který má mnohem více zkušeností. Jako studenti máme možnost se i vymezit vůči jeho názoru, bez studia bychom se o tu možnost připravili. Nebo nám studium může poskytnout nový úhel pohledu, který v zápalu práce nevidíme. Škola také pomůže navázat kontakty, jinak bychom se s Bětkou nepotkaly. Myslím, že by to byla škoda.

Alžběta: Jsem ráda, že chodím právě na výtvarnou školu. Takovéto studium se může někomu zdát nepraktické, ale člověk se tam naučí spoustě věcí aplikovatelných na život. Třeba v tom, jak jsme s Markétou pracovaly na zdíbské zdi, nám škola velmi pomohla. Díky tomu jsme měly představu, jak pracovat na velkoformátovém projektu. Navíc se díky škole dokážu dívat na svou práci komplexněji, z různých úhlů pohledu, vnímám různé hranice a možnosti.

I když sami výtvarné vzdělání nemáme, můžeme své vnímání estetiky kolem nás kultivovat?

Alžběta: Myslím si, že je hrozně fajn chodit na výstavy a jiné kulturní akce. Je prospěšné si uvědomit, že na věci, které běžně přijímáme bez jakéhokoli soudu, můžeme mít svůj názor.

Když se třeba dívám na nějakou sochu, můžu se zamyslet nad tím, jestli se mi líbí a proč se na dané místo hodí nebo ne. Už jenom to, že se rozhodneme nahlízet na věci kolem sebe uvědoměle, je důležité.

Markéta: Věci a lidé, kterými se obklopujeme, na nás mají velký vliv a formují nás. Kdybychom se, Bětko a já, denně dívaly jen na tele-

novely a četly bulvár, zanechá to na nás nějaké následky. (Obě se smějí.) ■

Mgr. Marie Těthlová

Foto archiv Alžběty Moravcové

a Markéty Knorové

Více informací o projektu a kontakt můžete nalézt na www.lemurnazdi.cz.

Alžběta Moravcová se narodila v roce 1995. Studuje magisterský obor Ilustrace na fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni. Strávila dva semestry na Erasmu v Polsku, v Lodži a ve Vratislavi. V současnosti se věnuje zejména kresbě, ilustraci a stop motion animaci (www.alzbetamoravec.cz).

Markéta Knorová (vlevo) se narodila v roce 1996. Studuje magisterský obor Ilustrace na fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni. Strávila dva semestry studia na Erasmu v Budapešti a Poznani. V současnosti se věnuje zejména tradiční grafice, ilustraci a mezní poloze mezi instalací a dvojrozměrným obrazem (marketa.knorova@gmail.com).